

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W POZNANIU

**Trzecia konferencja poznańskich
bibliotek naukowych "Biblioteka i jej
otoczenie: doświadczenia i wyzwania"**

Biblioteki dla osób z niepełnosprawnością

Katarzyna Lis

Poznań, 12.09.2018

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

„Osoba niepełnosprawna ma prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie może podlegać dyskryminacji, a w szczególności, do dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym oraz życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, obiektów użyteczności publicznej, do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej.”

Koncepcja biologiczna niepełnosprawności

Międzynarodowa Klasyfikacja Uszkodzeń,
Niepełnosprawności i Upośledzeń ma trzy wymiary:

- uszkodzenie,
- niepełnosprawność funkcjonalna,
- niepełnosprawność społeczna – upośledzenie.

Koncepcja społeczna niepełnosprawności

- Niepełnosprawność nie jest tylko właściwością osoby.
- Wynika z zespołu warunków środowiska społecznego i fizycznego, które powodują trudności, ograniczenia i problemy.
- Przyczyną niepełnosprawności nie są cechy indywidualne człowieka, ale konsekwencje kształtowania się środowiska wokół niego.

Koncepcja biopsychospołeczna niepełnosprawności

Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania,
Niepełnosprawności i Zdrowia opiera się na trzech
założeniach:

- Człowiek jest istotą biologiczną – stanowi ją organizm człowieka o określonej strukturze, wypełniający określone funkcje,
- Człowiek jest osobą/jednostką – działającą i wypełniającą określone czynności i zdania życiowe,
- Człowiek jest członkiem określonej grupy społecznej, do której przynależy i w życiu której uczestniczy.

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Funkcje współczesnej biblioteki

- edukacyjne,
- kulturowe,
- integracyjne – uczestnictwa w świecie informacji i kultury.

INTEGRACJA

Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami warunków do życia, rozwoju, edukacji, pracy, dostępu do dóbr kultury, wypoczynku, spędzania wolnego czasu.

UNIwersytet
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich (IFLA - The International Federation of Library Associations and Institutions)

Gotowość bibliotek do obsługi użytkowników z niepełnosprawnością (wytyczne IFLA) :

- lokal i jego otoczenie,
- specyfika materiałów czytelniczych (alternative/accessible formats, adapted literature, special-format),
- specyfika zakresu treściowego kolekcji,
- zasady kompleksowej informacji o zbiorach,
- specyfika technologii wspomagających (adaptive technology, assistive technology),
- dostępność stron internetowych bibliotek,
- specyfika usług bibliotecznych (zasady udostępniania, informowania),
- formy i zasady pracy z niepełnosprawnym użytkownikiem,
- przygotowanie i kompetencje bibliotekarzy w zakresie obsługi użytkowników z niepełnosprawnością.

Projektowanie uniwersalne w środowisku bibliotecznym

Projektowanie uniwersalne dotyczy nie tylko przestrzeni, ale też produktów (w tym oprogramowania) i usług w sposób poprawiający ich funkcjonalność dla możliwie największego grona odbiorców, a nie tylko osób identyfikowanych jako niepełnosprawne, i spełniający oczekiwania ludzi w każdym wieku i niezależnie od ich kondycji psychofizycznej.

Usługi biblioteczno-informacyjne adresowane do osób z niepełnosprawnościami

- wyposażaniu stanowisk komputerowych w technologie wspomagające,
- organizowaniu wypożyczalni specjalistycznego sprzętu ułatwiającego proces kształcenia,
- wypożyczanie zbiorów bibliotecznych w formacie elektronicznym
- skanowanie podręczników akademickich i innych dokumentów

Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych

Zapewnienie dostępu:

- windy,
- podjazdy,
- przejścia.

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych

Pętle indukcyjne
dla osób
niedosłyszących

Stanowisko dla
osób
niewidomych
i słabowidzących

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych

Drukarka brajlowska

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Powiększalniki i czytniki

Prawne aspekty niepełnosprawności

- prawo autorskie,
- prawo budowlane,
- ustawa o bibliotekach,
- ustawa o języku migowym,
- projekt polskiej ustawy antydyskryminacyjnej.

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Trzecia konferencja poznańskich bibliotek naukowych "Biblioteka i jej otoczenie: doświadczenia i wyzwania"

Dziękuję za uwagę